

ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

«МОВА ЯК ЕВРИСТИЧНЕ ЗНАРЯДДЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ І КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ СВІТУ НА ТЛІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР»

17 КВІТНЯ 2025 Р.

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет іноземних мов
Науково-дослідна Лабораторія лінгвокультурології та зіставної лінгвістики
Житомирський державний університет імені Івана Франка
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Національний університет «Одеська політехніка»
Українсько-німецький інститут
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Уманський національний університет

ІІ Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція

«МОВА ЯК ЕВРИСТИЧНЕ ЗНАРЯДДЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ І КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ СВІТУ НА ТЛІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР»

Умань,
17 квітня 2025 року

УДК 37.016:81]:[303.446.2:316.77](06)
І-66

Редакційна колегія:

Безлюдний О. І. (головний редактор), ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України;

Годованюк Т. Л., проректор із наукової роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор;

Казак Ю. Ю., декан факультету іноземних мов, доктор філософії, доцент;

Білецька І. О., керівник науково-дослідної Лабораторії лінгвокультурології та зіставної лінгвістики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов, доктор педагогічних наук, професор;

Щербань І. Ю., заступник декана факультету іноземних мов із наукової роботи, кандидат педагогічних наук, доцент.

Відповідальний за випуск:

Гурський І. Ю., старший викладач кафедри теорії та практики іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

І-66 **Мова** як евристичне знаряддя реконструкції і концептуалізації світу на тлі глобалізаційних та євроінтеграційних викликів діалогу культур : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. (Умань, 17 квіт. 2025 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т інозем. мов [та ін.] ; [голов. ред. О. І. Безлюдний ; редкол. : Т. Л. Годованюк, Ю. Ю. Казак [та ін.] ; [відпов. за вип. І. Ю. Гурський]. Умань : Візаві, 2025. 258 с.

Матеріали збірника присвячено висвітленню кола актуальних проблем, які обговорювалися під час роботи ІІ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Мова як евристичне знаряддя реконструкції і концептуалізації світу на тлі глобалізаційних та євроінтеграційних викликів діалогу культур», зокрема: германські та романські мови, порівняльне мовознавство, концептуалізація та мистецька рецепція реалій доби війни, євроінтеграційні тенденції підготовки вчителя іноземних мов та філолога, академічна доброчесність як квінтесенція розбудови демократичного українського суспільства, чат-бот “ChatGPT” – пошук «я» у сюрреалістичному світі «швидкої» творчості.

Видання призначене для науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі іншомовної освіти.

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність вміщених у збірнику матеріалів.

УДК 37.016:81]:[303.446.2:316.77](06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1
ГЕРМАНСЬКІ МОВИ

Анастасія Ананьєва, Віра Бутова
ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ……. 10
Галина Авчіннікова
ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ГРАМАТИКУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ…….. 13
Ірина Білецька
КОНЦЕПЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ МОВ Б. КАЧРУ……. 15
Ілона Бойчевська
РОЗВИТОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ У ЗВО……..... 18
Anna Holovchenko
STYLISTIC FUNCTIONS OF SIMILE……... 21
Ігор Гурський
ПРИНЦИПИ УКЛАДАННЯ АНГЛОМОВНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПУТІВНИКІВ…….. 22
Вадим Зайчук
ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ ГЕНДЕРУ…… 23
Галина Карабань, Зоя Комарова
НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА СВІТОСПРИЙНЯТТЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ МОВНОЇ СИСТЕМИ…….. 26
Діана Коваль
ЕВФЕМІСТИЧНА ЛЕКСИКА У ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ АНГЛОМОВНИХ КРАЇН……. 29
Вікторія Колісник
СТИЛІСТИЧНІ ПРИЙОМИ В РОМАНІ ЕДІТ НЕСБІТ «ДІТИ ЗАЛІЗНИЦІ»…… 31
Yevhenii Kravets
GENRE TYPOLOGY OF SCIENTIFIC TEXTS……. 34
Євгеній Кулик
МОВНІ ОБРАЗИ УСПІХУ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ…….. 38
Анастасія Лещенко
ВЛАСНЕ ІМ’Я В ЖИТТІ БРИТАНЦІВ…… 40
Тимур Мельниченко
АНАЛІЗ ЧИННИКІВ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНОМОВНОМУ ДИСКУРСІ…….. 43
Олена Ошівська
ВЛАСНІ НАЗВИ У РЕКЛАМНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ТЕКСТІ……. 47

Вікторія Пастухова
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ НАПОВНЕННЯ ТРЕВЕЛ-БЛОГІВ…….. 48
Юлія Піонтковська
КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІТ-ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ…….. 51
Вероніка Подолян
ЕМОЦІЙНО ЗАБАРВЛЕНІ ЕЛЕМЕНТИ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ…… 53
Вероніка Розгон
АНАЛІЗ ТИПОЛОГІЇ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ…… 56
Богдана Святенко
ФУНКЦІЙНІСТЬ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ WAR В АНГЛОМОВНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ……. 60
Анна Слинько
ФУНКЦІЇ ВЛАСНИХ НАЗВ У РЕКЛАМНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ…….. 61
Сонна Сркоян
ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПЕСИМІЗМУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ…… 64
Anastasiia Shakotko, Olena Chaika
HISTORICAL BACKGROUND OF THE AMERICAN ENGLISH…….. 67
Світлана Швець, Яків Бойко
ГРАМАТИЧНІ ТА ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІРЛАНДСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ……... 69
Дарія Шилик
ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОМПОНЕНТОМ FOOD В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ…… 73
Олександр Щербенко
ПОНЯТТЯ І ХАРАКТЕРИСТИКИ КАЗКОВОГО ДИСКУРСУ……. 76
Olha Yalovenko
THE ROLE OF DOUBLE NEGATION IN ENGLISH LANGUAGE HISTORY……. 79

СЕКЦІЯ 2
РОМАНСЬКІ МОВИ

Зейнаб Амірасланова
СУЧАСНИЙ ІСПАНСЬКИЙ ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ…… 81
Валерія Батяєва
ЛЕКСИЧНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПОПОВНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ…… 84
Поліна Белінська, Діана Кульбіда
ДО ПИТАННЯ ПРО ВІРТУАЛЬНУ МОВНУ КАРТИНУ ІСПАНІЇ……..... 87
Анастасія Дзюбар
КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ІСПАНІЇ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ……..... 89

Дар'я Дорофєєва
МОВНА КАРТИНА ІСПАНІЇ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ……. 92
Діана Кульбіда
ГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ ЕМОТИВНОСТІ В ІСПАНСЬКОМУ ІНСТАГРАМ-БЛОГІНГУ…… 95
Таміла Філіппович
ТРУДНОЩІ ОПАНУВАННЯ ДІЄСЛІВ *SER, ESTAR, HABER, TENER* НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ……. 98
Яна Янковська
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СИНОНІМІЧНУ ЛЕКСИКУ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ…….. 101

СЕКЦІЯ 3
ПОРІВНЯЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО
В ЛІНГВОКУЛЬТУРНІЙ ОПТИЦІ

Анастасія Безбах Людмила Гандзюк
АНГЛІЦИЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ…… 104
Яна Бечко
КОНЦЕПЦІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ДІАЛЕКТІВ……... 108
Ірина Ворчакова
СТАН НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЙ МОВНОЇ ТА МОВЛЕННЄВОЇ ОСОБИСТОСТІ……... 111
Maksym Yemelianenko
NEGATION IN ENGLISH AND GERMAN: COMPARATIVE SYNTACTIC AND FUNCTIONAL ANALYSIS…….. 113
Каріна Іскра
МОВНА СПЕЦИФІКА ТА КУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТІВ…… 117
Інна Лаухіна
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЦИЗМІВ У КОРПУСІ КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ…….. 120
Карина Лєбєдєва
ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ЯК ЗАСОБІВ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРОСТОРУ…… 125
Аліна Лопушенко
ШЛЯХИ ДЕКОНСТРУКЦІЇ МОВНОГО СЕКСИЗМУ В ПУБЛІЧНОМУ СПІЛКУВАННІ……..... 128
Ольга Мілютіна
ФРАЗЕОЛОГІЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОВЕДІНКИ В ЛІНГВОКУЛЬТУРНОМУ АСПЕКТІ…… 131
Halyna Pidvysotska
INTERFERENCE AND TRANSFER OF GRAMMATICAL SKILLS IN FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION…….. 134

Таміла Філіппович,
викладач кафедри теорії та практики іноземних мов,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ТРУДНОЩІ ОПАНУВАННЯ ДІЄСЛІВ *SER, ESTAR, HABER, TENER* НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ

Опанування дієслів ***ser, haber, estar*** та ***tener*** на початковому етапі вивчення іспанської мови викликає певні труднощі у студентів, оскільки кожне з них може перекладатися українською мовою однаково, а іноді зовсім не має відповідника. Тобто в оригінальних іспанських текстах ми бачимо дієслова *ser, haber, estar, tener*, а в українському перекладі слово «є» або тире, що також має на увазі використання дієслова «бути» в особовій формі «є». Виникає питання – чи є вони взаємозамінними, зважаючи на схожість перекладу? Наприклад:

Tengo dos gatos. – У мене *є* двоє котів.

En el aula hay un armario. – В аудиторії *є* шафа.

Mi madre es profesora. – Моя мама – *(є)* вчитель.

Mi hijo está cansado. – Мій син *(є)* втомлений.

В залежності від контексту в кожному з наведених прикладів ми використаємо різні дієслова, що може заплутати початківців.

Стосовно дієслова *Ser*, аналізуючи його функціональний та семантичний потенціал, можна зазначити, що воно використовується для вираження постійних характеристик, що описують зовнішність (*es alto*), характер (*es amable*), професію (*es profesor*) або вказують на національність (*es español*), походження (*es de España*), віросповідання (*es católico*), політичне спрямування (*es democrata*), особливості світогляду (*es vegetariana*), виражає категорію часу (*son las dos*) і описує родинні зв'язки (*es mi hermano*), а також вживається задля вираження категорії пасивного стану (*Voz pasiva*) [1].

Дієслово Estar вказує на розташування об'єкту чи предмету (*estoy en casa*) або на тимчасове перебування у певному стані (*estoy cansada*).

Тобто, на прикладі дієслів *ser/estar* можна прослідкувати зміни ознак постійності/непостійності, оскільки для іспанської мовної свідомості ця ознака має велике значення [4].

Дієслово *haber* в значенні «бути», а особливо його безособова форма *hay* («є») вказує на наявність предмета, об'єкта чи особи в певному місці, тоді як особові форми виступають допоміжними для утворення деяких минулих часів дійсного та умовного способів. Необхідно зазначити, що дієслово *haber* остаточно закріпило за собою функції допоміжного при утворенні складових часових форм починаючи з XVII ст., в той час, як дієслово *ser*, яке раніше використовувалося для тих самих цілей з неперехідними і зворотними дієсловами, стало обслуговувати виключно пасив і значно зменшило своє вживання. Окрім цього дієслово *haber* втрачає змістову складову та у більшості випадків замінюється на *tener*, тоді як дієслово *tener*, навпаки, набуває багато додаткових значень (*tener hambre, tener sed, tener cuidado* та ін.) [3].

Широкі можливості семантичного варіювання, які властиві дієсловам типу «бути» і «мати», уможливлюють багатоаспектну та різноманітну інтерпретацію їх значень. Такі пари дієслів як *ser/estar, estar/haber, haber/tener* у різних реченнях мають те саме значення і перекладаються однаково, що є проблемою при вивченні іспанської мови. Однак, кожне дієслово із цієї пари не може бути замінником іншого, адже від форми дієслова залежить зміст усього речення, тобто використання його в нетиповому контексті змінить семантико-прагматичне значення висловлювання.

Крім цього дієслова ***ser, haber, estar*** та ***tener*** часто використовуються в різних граматичних конструкціях, що можуть бути складними для розуміння та вживання на початковому етапі вивчення іспанської мови.

Отже, дієслова в іспанській мові – ц один з найскладніших етапів засвоєння граматики через складність дієслова як граматичної одиниці взагалі, а також зважаючи на особливості вживання іспанських дієслів такі, як багатозначність, багатоаспектність та їх широка сполучуваність, що призводить до існування в класичній кастильській мові великої кількості перифрастичних конструкцій.

Приклади дієслівної сполучуваності являють суто іспанську специфіку внутрішньої форми мови, що виражається у свободі та різноманітності синтаксичних поєднань кастильської мови, що не знає кордонів в референціальній креативності цієї частини мови [2].

У багатьох випадках дієслова ***ser, haber, estar*** та ***tener*** та граматичні конструкції з цими дієсловами не мають прямого відповідника в рідній мові студента, що ускладнює їх розуміння та вживання. Для успішного опанування цих дієслів можна рекомендувати наступні рішення: вивчати дієслова та їх перифрази в контексті реальних ситуацій, що допоможе краще зрозуміти їх значення та навчить вдало їх застосовувати, корисним буде порівняти граматичні конструкції іспанської мови з аналогічними чи частково схожими структурами в рідній мові студентів, щоб виявити подібності та відмінності, а також задля розвитку граматичних навичок використовувати різноманітні вправи для закріплення вивченого матеріалу, такі як заповнення пропусків, зіставлення, вправи на підстановку, переклад речень, використання у діалогічному мовленні у різних комунікативних ситуаціях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Aletá Alcubierra E. “Ser y estar con adjetivos. ¿Cualidades y estados?”, *Revista Nebrija de Lingüística Aplicada a la Enseñanza de Lenguas vol. 2, nº 3.* 2008. URL: http://www.nebrija.com/revista-linguistica/anteriores/numero1-3/Aleta_seryestar.pdf (дата звернення: 31.03.2025).
2. Candanedo R. La dificultad del verbo haber. *El Tecnológico*, *14*(1), 21. URL: https://revistas.utp.ac.pa/index.php/el-tecnologico/article/view/171 (дата звернення: 31.03.2025).
3. López, J.M. Historia de la lengua española. Español medieval. Madrid : Arco Libros, 2003.
4. URL: https://theconversation.com/por-que-es-tan-dificil-para-los-estudiantes-de-espanol-entender-la-diferencia-entre-ser-y-estar-235603 (дата звернення: 31.03.2025).